

Menjünk színházba!

Április 15-én Csehov Cseresznyés kertjének bemutatója a Jókai Színházban

Csehov 107 évvel ezelőtt írta ezt a darabját. A moszkvai Művész Színházban mutatták be először 1904-ben, húsz évvel később került a budapesti Vígszínház színpadára.

Akkor Kosztolányi Dezső azt írta az előadásról, hogy ez az utolsó évek legnagyobb színházi és színészi teljesítménye.

között őrizhessük meg. Ezért örök és időtálló valamennyi klasszikus.

Csehov legtöbbet játszott drámája Spiró György Kossuth-díjas író fordításában kerül színre a Jókai Színházban. A fordítást Vlado Strnisko szlovák fordításával tették össze.

A darabot Martin Huba m.v. rendező, a főszerepben Bandor Éva Jászai-díjas művésznővel. A további szerepekben: Tóth Tibor, Tar Renáta, Holocsy Krisztina,

Önkéntelenül felvetődik a kérdés, nem járt-e el az idő a darab felett, nem avult-e el a mondanivalója, egy száz évvel ezelőtti világ mit üzenhet az utódoknak? A válasz nagyon egyszerű. Ahogy Dante, Michelangelo, Rembrandt, Shakespeare vagy Mozart felett sem jár el sohasem az idő, így Csehov is örökké érvényes, hiszen az élet nagy kérdései — amelyeket a klasszikusok újra meg újra feltesznek — ezredévek múltán sem változnak, azok mindig ugyanazok. Az élet értelme, szerelem, család, emberi konfliktusok, az idő múlása, alkalmazkodás a változó körülményekhez, háború, túlélés, pénz, hatalom, erkölcs. Ezek körül forog az életünk, amióta világ a világ. Az ember mindig új, de a kérdés a régi marad.

A Cseresznyés kert kérdései a következők: tudunk-e haladni az élettel, felismerjük-e a változások jeleit és tudunk-e rájuk helyesen reagálni, vagy homokba dugjuk a fejünket, és a régi dicsőség emlékein merengve hagyjuk, hogy az élet elszaladjon mellettünk?

Négy évtizeddel a jobbágyfelszabadítás után Oroszország már nem a régi. A régi nemesi életforma már nem tartható fenn, a történelem kereke nagyot fordult, észre kéne venni. Az egykori jobbágyok közül az ügyesebbje fel-

emelkedett, és kéri a részét a hatalomból, vagyonból, tudásból. A nemesek tágra nyílt szemmel csodálkoznak a változásokon, értetlenül állnak régi életük pusztulása felett, ahelyett, hogy belátnák, az ősi életforma már nem hozható vissza, örökre elveszett.

Rányevszkaja, a finom és előkelő gazdag hölgy egy elrontott házasság és gyermeke tragikus elvesztése feletti bánatában a világot járja immár öt esztendeje. Új szerelmet talál, de ismét rosszul választ, az új szerelem viszi a pénzt, de nem ad érte cserébe semmit. A pazarló életforma következtében elúszik az ősi birtok, már csak a messze földön híres cseresznyés kert marad meg. Rányevszkaja hazatér, hogy eldöntse az egyetlen megmaradt érték sorsát.

Persze a cseresznyés kert is elveszik, az utolsó szalmaszál is kicsúszik Ljubov Andrejevna kezéből, azt sem képes megtartani, hiszen nem enged igényeiből, megrogzított életformájából. Ki az új tulajdonos? Az egykori jobbágy fia, aki azonnal kivágatja a százados fákat, és a kertet felparcelláztatja.

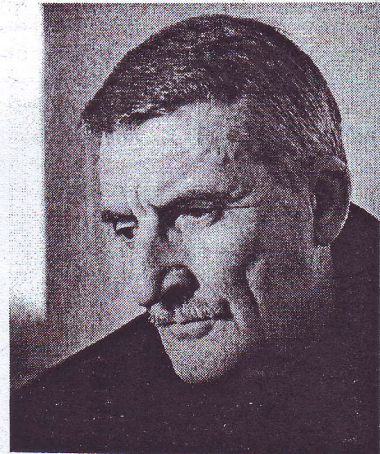
„Új kertet ültetünk, pompásabbat ennél!” — fogadkoznak az új tulajdonosok, de a Csehov drámák hőseit ismerve, nemigen adunk hitelt ezen ígéreteknek.

A „három nővér” is állandóan

Moszkvába készül, dolgozni akar, hasznos lenni — de minden marad a régiben. Szerebjakov a Ványa bácsiból is sűrűn hangoztatja, hogy alkotni kell, dolgozni, de mindez szólam marad, mint ahogyan a Sirály Nyinocszkája sem éri el a kitűzött céljait. Csehov drámáiban a tudat és az akarat állandó összeütközésének vagyunk tanúi, és mindig az akarat, illetve annak hiánya kerekedik felül.

A cseresznyés kert tulajdonképpen szimbólum. Szimbóluma egy régi világnak, egy életformának, amelytől el kell szakadnunk. Rányevszkajának el kell szakadnia a kényelmes, szolgákkal, inasokkal, komornákkal kipárnázott úri életétől, de mindannyiunkat érhet olyan élethelyzet, hogy szakítanunk kell eddigi életünkkel, és bizony tragédiaként éljük meg az újrakezdést. Mindenkinek megvan tehát a maga cseresznyés kertje.

A különbségek a tragédia átélésében mutatkoznak meg. Abban, hogy mennyire vagyunk rugalmasak, mennyire tudunk alkalmazkodni a megváltozott körülményekhez, a kihívásokhoz, tudunk-e változtatni régi beidőzésekinken azért, hogy régi életünk minőségét új körülmények

Martin Huba, a darab rendezője

Mokos Attila, Szabó Viktor, Fabó Tibor, Holocsy Katalin, Olasz István, Molnár Xénia, Németh István, Majorfalvi Bálint. Következő számunkban a főszereplővel folytatott beszélgetést olvashatják kedves olvasóink.

Gálfi Mária